

Єфтені Наталія Миколаївна

Доцент кафедри загальноправових дисциплін
Національного університету «Одеська морська академія»,
кандидат політичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Зростання ролі інформаційно-комп'ютерних технологій в ХХІ столітті відчувається в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Набуває актуальності вплив на формування особистості і виклики, які постають перед особистістю, яка соціалізується та інтегрується в інформаційне суспільство. Інформаційно-комп'ютерні технології за останні роки внесли кардинальні зміни в усіх суспільствах, в окремих сферах життєдіяльності і сприяють швидкому доступу користувачів до інформації.

Особистість відчуває переваги у зростанні можливостей для самореалізації, але одночасно перед нею постає ряд проблем, які спричиняють перетворення. Проблеми формування світогляду особистості в інформаційному суспільстві пов'язані з докорінними змінами в її системі цінностей та свідомості, наявності необхідних знань і кваліфікації, повноправній участі та активному використанні інформаційних технологій.

Знання користувачів носять фрагментарний характер, що призводить до проблем правового характеру стосовно конфіденційності, особистої безпеки, використання інтелектуальної власності тощо. Економічне становище, майнова поляризація населення призводить до цифрової нерівності, появи прошарків населення, які ізольовані від соціального життя і не задіяні повноцінно в інформаційному просторі суспільства, соціальних мережах тощо. Інформаційно-комп'ютерні технології швидко старішають, перестають використовуватися і обслуговуватися, а користувачі змушені витратити фінанси на нові гаджети, постійно поновлювати свої знання щодо нових програм. Це створює передумови до цифрового розриву та нерівності у використанні нових інформаційно-комп'ютерних технологій.

Разом з тим, щоб особистість почувала себе комфортно, вона повинна мати постійний доступ до інформаційних ресурсів і мереж. В українському суспільстві зростає відсоток людей, які користуються інформаційно-комп'ютерними технологіями в трудовій діяльності, особистому житті тощо. В результаті опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) 13-18 травня 2022 року приблизно 82% опитаних користується інтернетом хоча б раз

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»

на тиждень, з них 78% щодня чи майже щодня. Міське населення частіше використовує інтернет, ніж сільське. Зі зростанням віку зменшується відсоток активних користувачів інтернетом. Чим вища освіта в українця/ки, тим частіше користується інтернетом [1].

Зайнятість населення в сфері інформаційно-комп'ютерних технологій зростає, з'являються нові професії і спеціальності, також зникають деякі професії, що призводить до інтенсивної трудової мобільності в суспільстві. Глобальна інформатизація призвела до появи гнучкої, дистанційної зайнятості, самозайнятості, а інтелектуальна праця визнається як основна [2].

Особистість потрапляє в ситуацію, коли їй потрібно швидко адаптуватися до змін в суспільстві, вимог роботодавця, постійної самоосвіти, перенавчання, які забезпечать її соціальну адаптивність та продуктивність. Тому зростає попит на обізнаність особистості і наявність у неї знань, від володіння якими залежить місце індивіда в соціальній ієрархії інформаційного суспільства, потенціали персональної адаптації та досягнень, створюють умови для розвитку можливостей доступу до них, зберігання та використання [3]. Крім того, вона «змушена протягом життя стежити за рівнем затребуваності на ринку праці. У такому випадку затребуваність стане гарантією зайнятості» [4, С.146].

Проблеми інформаційної нерівності та інформаційного розриву стають на перешкоді формування розвинутого інформаційного суспільства. Головними перешкодами для цього є рівень матеріального становища населення, доступ до інформаційно-комп'ютерних технологій та рівень знань користувачів. Соціальна інтеграція особистості в інформаційному суспільстві можлива за умови інформатизації та залучення населення до різних форм діяльності, сприяння самореалізації.

Список використаної літератури

1. Користування Інтернетом серед українців: результати телефонного опитування, проведеного 13-18 травня 2022 р. <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1115&page=1>
2. Вишновецька С. В. Проблеми трудового законодавства в умовах прекарізації та цифровізації зайнятості. Актуальні проблеми трудового законодавства, законодавства про державну службу та службу в правоохоронних органах : матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків, 2018. С. 57–60.
3. Назар М. Інтернет-навчання як базова властивість інформаційного суспільства. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/718827/1/%D0%9D%D0%B7%D0%B0%D1%80_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf
4. Соболев В. М., Мусіюк І. О. Тенденції зайнятості в умовах цифрової економіки. *Бізнес Інформ*. 2020. №10. С. 143–148. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-10-143-148>